

те и на съответна аргументация от гледна точка на теорията на съвкупностите в тези публикации се дава адекватна според мен интерпретация на индексните формули на Ласпер, на Пааше и на тази за динамиката на физическия обем на производството. Те представляват частни случаи от съответните формули за измерване на динамиката на потребителските цени, на динамиката на обема на производството в елементарни потребителски единици и на динамиката на средната цена на една елементарна потребителска единица. Ще посоча още, че свеждането на съвкупностите от натурални количества от различните стоки и изделия в една съвкупност от т.нар. от мен елементарни потребителски единици, макар и негласно, е възприето отдавна от статистическата и икономическата практика. Интересно е обаче, че по тях все още публично никой не е изразил своето мнение, респ. своето възражение.

Ще отбележа още, че друг български автор вече повече от две десетилетия търси решение за измерване динамиката на цените отново от гледна точка на "теорията на съвкупностите", но в друга плоскост (Въжаров, 1984, 1998)⁴. Основната идея в тези публикации е, че различните натурални единици в количествата на отделните стоки следва непосредствено да се сумират и по такъв начин образуват една единствена съвкупност от стокови единици (елементи, екземпляри). По този начин, според мнението на Хр. Въжаров, отпада необходимостта от въвеждане на т.нар. съизмерители на натуралните количества и оттук отпада необходимостта да се третират и евентуално използват голямото множество от индексни формули за измерване на динамиката на цените на стоките. Остава една единствена възможност, а тя е да се използва индексна формула за измерване на динамиката на средната цена на една "аморфна" стокова единица (включваща в себе си количества, изразени едновременно в брой, метри, километри и т.н., и т.н.) В случая предлаганата индексна формула би изглеждала по следния начин:

$$I_{\bar{p}} = \frac{\sum p_{h1} q_{h1}}{\sum q_{h1}} \cdot \frac{\sum p_{h0} q_{h0}}{\sum q_{h0}} \quad (10)$$

Възприемането на тази идея и на посочената индексна формула очевидно би решила веднъж завинаги редица проблеми не само в теорията за

⁴ В публикациите на Хр. Въжаров без никаква обосновка и критична оценка се заменя понятието "съвкупност" с понятието "множество". Изобщо не става ясно в какво се изразява предимството на това понятие пред основополагащото понятие "съвкупност". Няма да бъда далеч от истината, че чрез въвеждането на това понятие се създава възможност да се събират числа, без да се държи изобщо сметка за тяхното конкретно съдържание.

Ще добавя, че в публикации на Шкодрев (1989, 2004) недвусмислено се изразява подкрепа на идеите, изложени в публикациите на Хр. Въжаров.